

De latinska prefixen

PN B 026

Arne Olofsson, Åke Lundström 1976
Reviderad av Kjell Weinius 2012

1 (2)

grundform/variant	betydelse	exempel
ab- abs före "c" och "t" a före "v"	av- bort- från-	<u>abrupt</u> (avbruten) plötslig, <u>absolution</u> (avlösning) syndaförlåtelse <u>en. abscission</u> bortskärning, <u>abs-tinens</u> avhållsamhet <u>aversion</u> (bortvändande) motvilja
ad- ad+c -> acc ad+g -> agg ad+l -> all ad+n -> ann ad+p -> app ad+r -> arr ad+s -> ass ad+t -> att	till- an- bi-	<u>adaptera</u> anpassa, <u>addera</u> tillägga <u>acklamation</u> tillrop, <u>acceptera</u> (antaga) godkänna <u>aggressiv</u> angripande <u>alludera</u> anspela <u>annektera</u> knyta till <u>appendix</u> (vidhängande) bihang <u>arrangemang</u> anordning <u>assimilera</u> anpassa, <u>assistera</u> bistå <u>attraktiv</u> tilldragande
ambi-	dubbel-	<u>ambivalent</u> (dubbelgällande) vacklande
ante-	före- framför-	<u>antedatera</u> skriva äldre datum, <u>antecedentia</u> föregående liv, <u>antependium</u> förhänge (framför ett altare)
circum-	omkring- om-	<u>cirkumferens</u> omkrets, omfång, en. <u>circumnavigate</u> segla omkring (världen, en ö, etc.)
con- con+b -> comb con+m -> comm con+p -> comp con+l -> coll con+r -> corr co- före "vokal" co- före "h+vokal"	sam(man)- med- "förstärk- ande"	<u>konfirmera</u> bekräfta, <u>konsekvent</u> följdriktig <u>kombinera</u> sätta samman <u>kommers</u> samfärdsel <u>komprimera</u> sammanpressa. <u>komponera</u> sammansätta <u>kollaboratör</u> samarbetsman <u>korrigera</u> <u>kooperation</u> samarbete en. <u>coherent</u> sammanhängande
contra- contro-	mot-	<u>kontrarevolution</u> , <u>kontrast</u> <u>kontrovers</u> motsättning, tvist
de-	ned- av- bort-	<u>deklassera</u> nedklassa, <u>deprimerad</u> nedtryckt, <u>deponera</u> nedlägga (i förvar), <u>definiera</u> avgränsa, <u>deformera</u> (ta bort formen) vanställa, <u>deportera</u> bortföra, <u>demoralisera</u> (ta bort (strids)moralen)
dis- dis+f -> diff di- före "tonande konsonant" des- (ibland)	isär- bort- o-	<u>diskriminera</u> isärskilja, <u>dissekera</u> sönderdela, en. <u>disobedient</u> olydig, <u>differens</u> skillnad <u>divergerande</u> (gående åt skilda håll) avvikande, <u>dirigera</u> (rikta åt olika håll), en. <u>digress</u> göra en utvikning <u>desorienterad</u> ,
ex- ex+f -> eff e- före "tonande konsonant"	ut-, ur- "f.d."	<u>export</u> utförsel, <u>expressiv</u> uttrycksfull, <u>expansion</u> utvidgning <u>effektiv</u> <u>emigration</u> utvandring, <u>evakuera</u> utrymma <u>exkung</u> , <u>exmake</u>
extra- extro-	ut/anför/-, utåt-, utöver-	<u>extraordinär</u> utöver det vanliga <u>extrovert</u> utåtvänd

in- (1) in+b -> imb in+m -> imm in+p -> imp in+l -> ill in+r -> irr	in-, på-	<u>inkludera</u> inbegripa, <u>influens</u> inflytande, <u>infiltration</u> inträngning en. <u>imbibe</u> dricka (in) <u>immigration</u> invandring <u>impression</u> intryck <u>illuminera</u> lysa upp (in i) <u>irriterad</u>
in- (2) Se ovan!	o-	<u>inkonsekvent</u> <u>immun</u> oemottaglig för smitta <u>impopulär</u> <u>illegal</u> olaglig <u>irrationell</u> oförnuftig
infra-	nedanför	<u>infrastruktur</u> ett områdes basstruktur
inter- inter+l -> intell	mellan- ”förstärkande”	<u>intervall</u> <u>intelligent</u>
intra- intro-	innanför- inåt-	<u>intravenös</u> inom en ven <u>introvert</u> inåtvänd
ob- ob+c -> occ ob+f -> off ob+p -> opp	mot-	<u>obstruktion</u> motstånd en. <u>occur</u> (löpa emot) inträffa <u>offensiv</u> anfallande <u>opponera (sig)</u> motsätta sig
per-	genom-, ”helt och hållet”	<u>perforera</u> genomborra, <u>perspektiv</u> (genomsyn) utsikt, överblick <u>perfekt</u> (genomarbetad, avslutad) fullkomlig
post-	efter-	<u>postdatera</u> förse med senare datum, <u>postglacial</u> efter istiden
(prae) pre-	före- framför- ”i förväg”	<u>preparera</u> förbereda, <u>prefix</u> förstavelse <u>presidera</u> sitta framför (som ordförande) <u>preposition</u> framförställning <u>predestinerad</u> förutbestämd
pro-	fram(åt)- -vänlig	<u>prominent</u> framstående, <u>progressiv</u> framåtsträvande, <u>propeller</u> <u>proarabisk</u> arabvänlig, <u>proamerikansk</u>
re-	tillbaka- åter- ”på nytt”	<u>retur</u> tillbaka(resa) <u>reaktion</u> återverkan, <u>revidera</u> (på nytt se igenom) granska
retro-	tillbaka- bakåt-	<u>retroaktiv</u> tillbakaverkande <u>retrograd</u> bakåtriktad
se-	isär-	<u>separera</u> särskilja, <u>segregation</u> (särskiljande) avskiljande sekret (avskild) hemlig
sub- sub+c -> succ sub+f -> suff sub+g -> sugg sub+p -> supp sub+r -> surr sub+p ibl. -> susp	under- (ofta andra betydelser)	<u>subvention</u> understöd, <u>subtrahera</u> bortdraga <u>successive</u> efterföljande en. <u>sufficient</u> tillräcklig <u>suggerera</u> påverka (undermedvetet) en. <u>suppose</u> anta <u>surrogat</u> ersättning <u>suspendera</u> undanhänga
super-	över- ”förstärkande”	<u>superfin</u> , <u>supermakter</u>
trans- tra-	över- (på, till andra sidan) om-	<u>transportera</u> överföra, <u>transatlantisk</u> <u>tradition</u> (något som givits från en generation till en annan) <u>transplantera</u> omplantera
ultra-	utöver- ”ytterligt”	<u>ultraviolett</u> (osynligt) ljus utanför violett i spektrum <u>ultrarapid</u> ytterligt snabb